

Istu je stvar vrlo opširno potvrđivao na kraju knjige *O svijetu* gdje mistički tumači pjesnička imena boga. Svjedoči da su takve bile priče o Parkama i Orfejeve pjesme. Također je Hrizip, najslavniji među stoicima, na taj način shvatio mnoge izmišljotine pjesnika, kao da govore simbolički, kako to izlaže i odobrava Galen u trećoj knjizi *O mišljenjima Hipokrata i Platona*. 5

Ojačao je, dakle, iz tih početaka i razvijenijih <oblika> običaj kod svih grčkih mudraca da, ako bi tko od njih htio nešto i pisati, izmisli neki tajnovitiji put. Tako su rekli da sve nastaje: Tales iz vode, Anaksimandar iz beskonačnog, Anaksimenes iz beskonačnog i zraka. Anaksagora je k tome pronašao kaos i homeomerije i oblikujući um; Empedoklo svađu, prijateljstvo, kuglu; Leukip i Demokrit atome; Heraklit vatru, Ksenofan Jedno, konačno ili beskonačno, kuglasto. Parmenid Jedno nepokretno u ovoj pjesmi: ἴπποι ταί με φέρουσιν, »Konji me voze«²⁰ i u nimfi Hipsipili²¹ koja ga [295] je poučavala o onome što se čita u ostalim njegovim pjesmama. Isti smisao, kao i Zoroastrovi govori, imaju pitagorovski simboli i brojevi i matematički likovi koji izgrađuju elemente, isti smisao <ima> sastav duše iz brojeva i harmonija. Da bi se u tajnovitosti držale tajne, dodan je također način govora, uređen u vidu pjesme i metafora, ili, ako bi govor bio u prozi; kratke rečenice, koncizne, tamne. Takve su očito bile Heraklitove (zbog njih je nazvan Scotinus²², Tamnim), Demokritove, Okelove, Timejeve i drugih, pa i Hipokratove. 10 15 20

Prvi je, dok je Pitagora još bio živ, njegove tajne otkrio Hiparh, i zbog toga je izbačen iz škole i na njegovo je mjesto postavljen nepokretni stup, što prenosi Klement; njega su zatim, poslije Pitagorine smrti, slijedili u otkrivanju prirodnih stvari: Okel u otkrivanju političkih učenja; Metop, Teag i ostali. Teološke tajne 25

²⁰ To je početak spisa Parmenidove pjesme ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ.

²¹ Usp. ἐκεῖνο δὲ πρεσβυτικῆς εἶναι διανοίας καθορᾶν, καὶ οὐδὲ ἀνθρωπίνης, ὡς ἐν τοῖς ποιήμασι φησιν, ἀλλὰ νύμφης Ὑψιπύλης τινός. PROCL. in Prm 640.37 – 39

²² Usp. ARIST. Mu. 396b.19 – 20 Ταὐτὸ δὲ τοῦτο ἦν καὶ τὸ παρὰ τῷ σκοτεινῷ λεγόμενον Ἡρακλείτω·